



4. El Gaim, converses sense fronteres

- 4.1 Introducció
- 4.2 Vida intel·ligent més enllà del Messenger
- 4.3 Ús profitós dels xats



4.1

Introducció



Xatejar és una activitat humana recent: la gent conversa a través d'Internet sense veure's la cara i sense escoltar-se la veu. Gesticulen amb emoticones (*smileys*) i en general es prenen unes confiançaes que en viu i en directe pocs es permeten.

Els canals de xats, i més recentment els missatgers instantanis vis-a-vis, mai no han gaudit de gaire bona fama. I no obstant això han jugat i juguen un paper fonamental en el creixement i adopció d'Internet. Han canviat la vida de molts, permetent-los ampliar el seu cercle d'amistats. Fins i tot alguns es van enamorar i es van casar gràcies als xats, fenomen cada cop menys exòtic. I bé, aquesta reputació està millorant ara que els programes de missatgeria instantània s'han convertit també en una eina de treball cada vegada més habitual en activitats professionals.

Qui vulgui donar les seves primeres passes en aquest terreny i qui porti anys xatejant trobarà al Gaim (<http://gaim.sourceforge.net>) una eina versàtil que li servirà gairebé per a tot. El Gaim és el client lliure de missatgeria instantània més popular, en els següents apartats veurem perquè. El factor (principal, determinant...) és la seva compatibilitat amb la majoria de xarxes existents (Jabber, IRC, MSN, Yahoo, Google Talk, ICQ...). Lluny de quedar tancats en una sola xarxa, podem tenir converses amb contactes repartits per en totes elles.

Algú dóna més?



Figura 1
Pantalla d'entrada al Gaim.



El Gaim ve instal·lat per defecte en gairebé totes les distribucions de GNU/Linux. Usuaris de MS Windows i altres sistemes operatius el poden descarregar de <http://www.rubidigital.cat/programarillure> i <http://www.softcatala.org/wiki/Gaim>. Visiteu aquesta pàgina de Softcatalà per a més informació i instruccions detallades.

4.2

Vida intel·ligent més enllà del Messenger

Per a molts usuaris xat i missatgeria instantània equivalen a l'MSN Messenger, sense gairebé saber que hi ha molt més fora d'aquesta xarxa tancada. Van haver altres protocols i xarxes gairebé hegemònics en el passat, com IRC (el protocol de xats per excel·lència) i ICQ (la primera xarxa de missatgeria instantània utilitzada massivament). Hi ha altres xarxes tancades promogudes per altres multinacionals com Yahoo! o AIM. I hi ha xarxes obertes emergents com Jabber i Google Talk, basada també en el protocol Jabber.

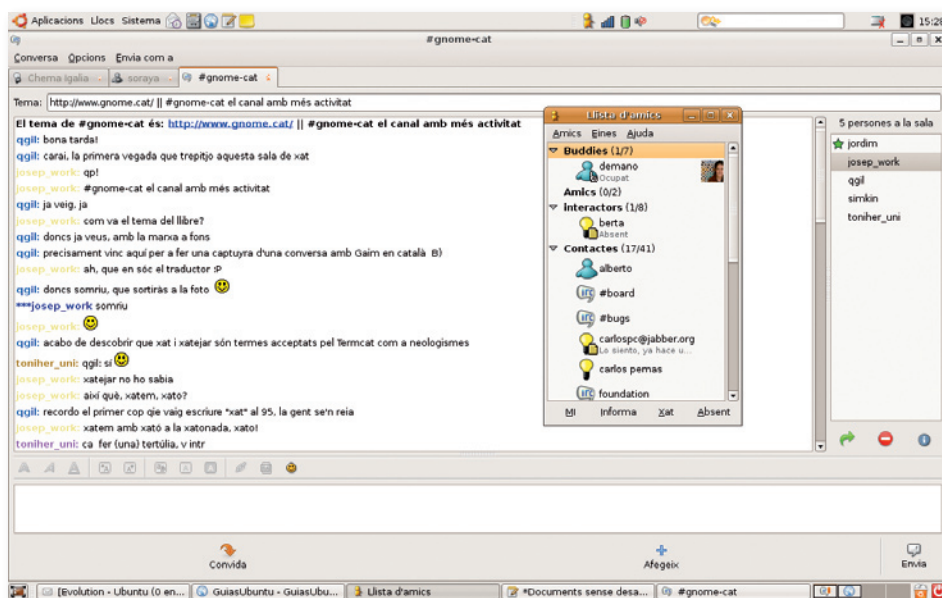


Figura 2

Aspecte habitual d'una sessió amb el Gaim, amb contactes de múltiples xarxes a la vista i converses paral·leles compaginant xarxes que amb altres programes de missatgeria són impossibles de combinar.

Per què tancar-nos a una sola xarxa si podem tenir contactes interessants en diversos entorns? El Gaim ens ofereix una passarel·la per a tots ells.

Missatger tot terreny

La principal aportació feta pel Gaim al programari lliure és oferir un sol programa capaç de comunicar-se amb múltiples protocols de xat i missatgeria instantània. És a dir, normalment usaríem un programa per a xats d'IRC, un altre per a comunicar-nos en la xarxa MSN de Microsoft, un altre per a les nostres comunicacions amb ICQ... i així amb la resta. El Gaim els reuneix a tots:

»» **Jabber** és el protocol de missatgeria per excel·lència en la comunitat del programari lliure. La seva popularitat és creixent i aquesta tendència s'està incrementant exponencialment amb **Google Talk**, el servei de missatgeria i veu sobre IP del popular cercador d'Internet.



- »» **MSN** és la xarxa del conegut Messenger de Microsoft i probablement no requereix més presentacions.
- »» **Yahoo!** és una altra xarxa que competeix amb algunes de les aquí esmentades i compta amb una gran base d'usuaris.
- »» **IRC** és el clàssic protocol de xat i encara que ja no està tan de moda com abans segueix sent àmpliament utilitzat. Especialment en la comunitat del programari lliure, on les sales de xat constitueixen un canal d'ajuda i col·laboració instantània.
- »» **AIM**, el protocol de missatgeria utilitzat per l'enorme proveïdor d'Internet AOL. La denominació Gaim va tenir aquesta referència inicialment, encara que AOL no té gens a veure amb el desenvolupament d'aquesta aplicació.
- »» **ICQ**, el primer protocol de missatgeria obert a tot Internet, molt popular en els anys 90 i bastant en declivi en l'actualitat.
- »» ... i més: SILC (per a comunicacions segures), GroupWise de Novell, Zephyr (molt veterà i encara utilitzat en algunes universitats) i Gadu-Gadu (molt popular a... Polònia).

Amb el Gaim podem mantenir converses de forma simultània en totes aquestes xarxes, sense importar el client que estiguin utilitzant els nostres contactes. Gaim és també tot terreny en un altre sentit: la seva compatibilitat. Sent nadiu de GNU/Linux, té versions disponibles per a MS Windows, Mac OS X i *BSD. Tot això garanteix la interconnectivitat amb tota mena d'usuaris.

Crear i gestionar múltiples comptes

La primera vegada que utilitzem el Gaim haurem d'afegir com a mínim un primer compte per a poder operar amb el programa. La xarxa IRC no requereix disposar d'un compte per a connectar-s'hi, però la resta de xarxes de missatgeria instantània sí.

Això es deu al fet que aquestes xarxes disposen de servidors que notifiquen si els nostres contactes estan connectats en aquest precís moment i, a l'inrevés, comuniquen als nostres contactes el nostre estat actual en la xarxa.



Figura 3
Diàleg de gestió
dels nostres comptes.

Per a crear més comptes i gestionar-los hem de clicar **Eines** al menú d'opcions del Gaim i llavors seleccionar **Comptes**.

El Gaim ens ofereix la possibilitat de registrar-nos a la xarxa de Jabber, donat que és oberta. Simplement hem d'afegir un nou compte seleccionant el protocol Jabber i l'opció de registrar-la en un servidor. El Gaim, però, no pot facilitar-nos el registre en la xarxes privades, per ser tancades. Per tant, hauríem de disposar en primer lloc d'un compte en la xarxa que ens interessi i després donar-la d'alta al Gaim per a poder operar amb ella.

El web del Gaim ofereix enllaços a les pàgines de registre de les principals xarxes de missatgeria instantània (<http://gaim.sourceforge.net/faq.php#q15>). Una vegada que tinguem els comptes creats podem decidir si volem activar-los tots quan arrenquem el Gaim o només alguns, mitjançant el mateix diàleg de configuració de **Comptes**.

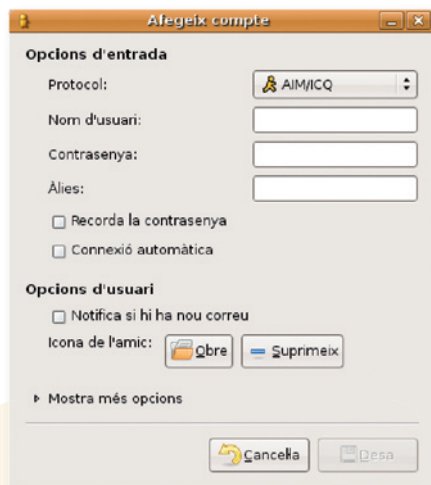


Figura 4
Exemple de creació d'un nou compte.

En aquest mateix menú trobarem l'opció **Modifica**, mitjançant la qual podem configurar cadascun dels comptes segons els paràmetres que ens permeti cada xarxa. Per exemple, en els comptes de Jabber podem canviar la contrasenya, en les de MSN podem definir els nostres números de telèfon, en els comptes d'IRC podem establir la frase del dia...

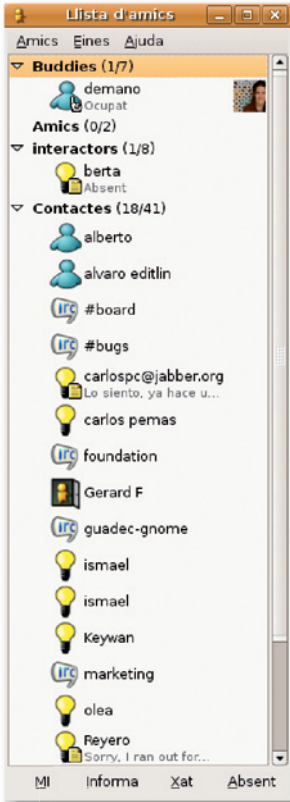
Contactes en cada xarxa

A la finestra **Llista d'amics** tenim a la vista els nostres contactes, organitzats per grups si així ho preferim. Podem tenir-los tots a la vista o deixar que el programa ens mostri només aquells contactes connectats.

Podem afegir nous contactes clicant **Amics** en el menú d'opcions del Gaim i seleccionant **Afegeix un amic**. Per a afegir un nou contacte hem de saber:

- »» **Nom de l'usuari:** ens ho ha de facilitar ell/ella, té l'aspecte d'un compte de correu electrònic però no necessàriament serà el seu correu.
- »» **Àlies:** el nom que li vulguem donar a la nostra llista de contactes.
- »» **Grup:** en quin grup el volem afegir, dels que hem creat per a organitzar els nostres contactes.
- »» **Compte:** des de quin compte nostre desitgem enllaçar amb el nou contacte. Això defineix la xarxa en la qual s'efectua el nou contacte. Si volem afegir a un amic que té compte a MSN hem de tenir nosaltres també compte en MSN, el mateix en Jabber, etc.





Per tant, quan anem a afegir un nou amic hem de definir en quina xarxa se situa. Si algú ens passa les dades del seu usuari ens ha d'especificar a quina xarxa corresponen. No conèixer aquest detall ens situa en una posició similar a no saber el prefix del país d'un numero internacional. Podem provar i igual l'encertem, igual no.

Quan donem d'alta un contacte, el Gaim ho notifica al servidor de la corresponent xarxa, qui al seu torn envia una notificació a l'usuari que desitgem afegir, avisant-lo de la nostra acció i preguntant-li si confirma aquest contacte i el correspon. És a dir, si en Miquel dóna d'alta a la Paula en els seus contactes de Jabber, Paula rep una notificació avisant-la que l'usuari Miquel l'ha afegit als seus contactes, i on se li pregunta si desitja ella donar d'alta en Miquel a la seva llista de contactes. Una vegada confirmades ambdues parts, el contacte bilateral s'estableix i no fa falta tocar-lo més.

Cal tenir en compte que cada xarxa guarda les nostres llistes de contactes en els seus servidors. Això implica que no necessitem exportar/importar contactes si canviem de programa, ordinador, sistema operatiu, ubicació... Simplement connectem amb els nostres comptes i els nostres contactes apareixeran automàticament.

Figura 5

La finestra d'Amics, reflectint la diversitat de xarxes. En aquest exemple veiem usuaris de Jabber i MSN, així com sales d'IRC.

Podem afegir sales de xat com a contactes, seleccionant l'opció **Afegeix un xat**. Normalment les sales de xats es creen i troben a servidors IRC, i hem de crear un compte IRC per a participar-hi en elles o crear les nostres.

Les sales de xat són punts de trobada estables de grups. La seva difusió i convocatòria funciona igual que qualsevol altre punt de trobada: o bé algú l'ha muntat i ens donarà les dades d'accés (servidor IRC i nom de la sala) o bé la muntarem nosaltres i l'hauré de promoure perquè el nostre entorn sàpiga que existeix. Per a crear la nostra sala de xat només cal accedir a una sala amb una denominació no utilitzada per ningú altre: és un procés instantani i senzill.

4.3

Ús profitós dels xats

El Gaim és un programa relativament petit i amb pocs misteris. Si ja tenim certa pràctica en les arts de la conversa en línia segurament ens hi acostumarem ràpidament. En cas contrari, amb

una horeta d'aprenentatge o menys ja començarem a donar les nostres primeres passes. No pot ser complicat, donat l'èxit massiu que tenen els programes de xat per a usos, diguem-ne, lúdico-socials. A continuació donem alguns consells per a utilitzar el Gaim com a eina d'aprenentatge i suport a la nostra feina, als nostres projectes.

Sempre obert

Hi ha un art possible de dominar que consisteix a tenir sempre obert el Gaim, per si de cas, sense passar-nos el dia penjats a converses innecessàries. Si som dels que ens passem hores davant un ordinador connectat, aquest art ens interessa. Tenir engegat el Gaim ens pot servir per a ser localitzables instantàniament si així ho desitgem, per a fer consultes als nostres contactes, per a romandre en sales de xats de temàtiques interessants registrant la seva activitat...

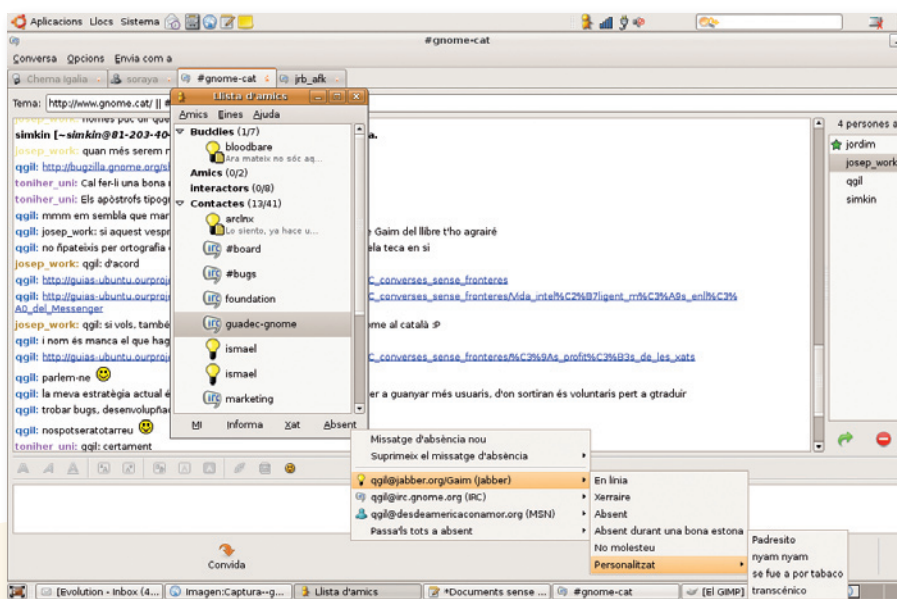


Figura 6
Mostra de la varietat de missatges d'absència que podem escollir i crear.

Hi ha algunes tècniques que ens ajudaran a trobar el profitós equilibri:

- » A la finestra **Llista d'amics** tenim l'opció **Absent** que ens permet definir el nostre grau de disponibilitat vers les persones que ens vulguin contactar. Podem assenyalar als nostres contactes **No molesteu** si no volem que ens empenyin, a menys que sigui alguna cosa urgent. O podem deixar clar que tenim una predisposició **Xerraire** si estem en la situació inversa. També podem crear els nostres propis missatges personalitzats definint un **Missatge d'absència nou**.



- »»» El Gaim pot avisar-nos o no de l'arribada i sortida dels nostres contactes, alçant la seva finestra en un primer pla perquè veiem quin contacte està canviant de situació. Podem desactivar aquesta opció per a treballar més tranquils. Ho podem definir al diàleg de **Preferències (Ctrl+P)**, clicant **Llista d'amics** al menú de l'esquerra i seleccionant o no l'opció **Alça les finestres en rebre-hi esdeveniments**.

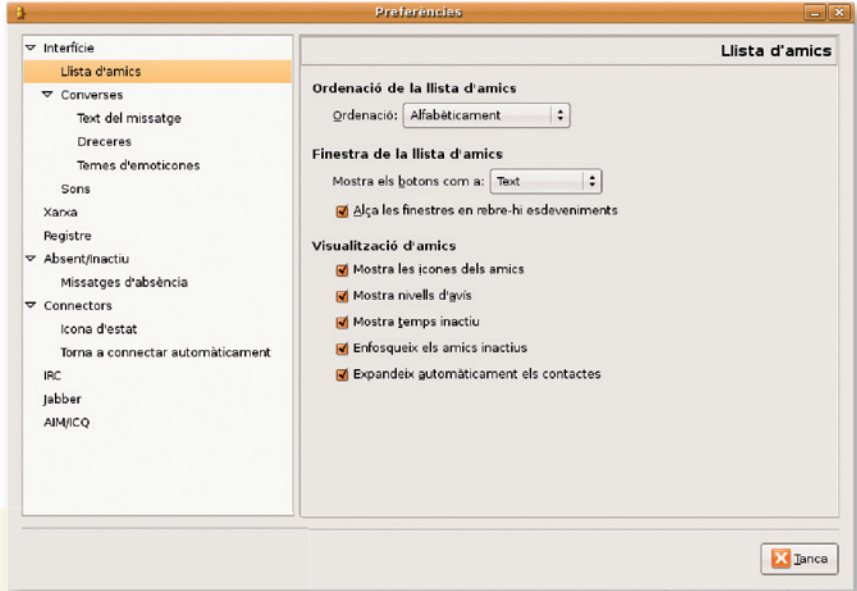


Figura 7
Pantalla de **Preferències**.

- »»» Els sons que anuncien esdeveniments són una eina molt útil que ens permeten definir el grau d'intrusisme del Gaim a la nostra feina. Podem tenir-lo completament en silenci o ens pot avisar davant qualsevol esdeveniment, amb un grapat d'opcions intermitges. Una opció molt útil per als freqüentadors de sales de xat és la que emet un so només quan algú menciona el nostre usuari. Això ens permet romandre a múltiples sales de xat sabent que si en alguna som requerits el Gaim ens avisarà.

Per a definir la política sonora hem d'anar a **Preferències (Ctrl+P)** i clicar **Sons**. L'anterior opció es configura seleccionant **Algú diu el vostre nom en un xat**. També podem modificar el so a emetre en cada tipus d'esdeveniment, triant-ne de més discrets o cridaners.

Explorar el conjunt de **Preferències** ens durà molt poc temps i ens ajudarà a configurar les opcions més interessants d'acord amb les nostres necessitats.

Si volem tenir el Gaim obert en tot moment val la pena dedicar una estona per a repassar les opcions disponibles i fer que el Gaim treballi d'acord a les nostres necessitats.

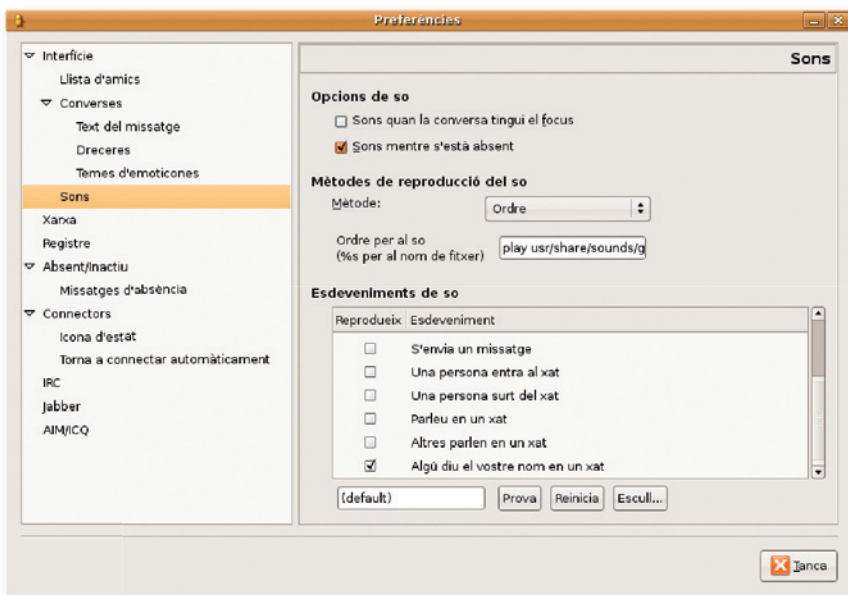


Figura 8
Exemple de configuració de sons.

Transmissió directa de fitxers

De la mateixa manera que mitjançant la missatgeria instantània intercanviem paraules, també podem intercanviar fitxers. Aquesta utilitat és molt pràctica per exemple en situacions de treball. Ens pot estalviar el fet d'obrir un nou correu i adjuntar el fitxer si tenim al nostre contacte en línia. També ens pot facilitar la transmissió de fitxers de gran volum, que a vegades es corrompen en els enviaments per correu.

La transmissió de fitxers és una acció ben senzilla, tan sols precisem tenir una conversa oberta amb el destinatari i clicar a l'opció **Enviar un fitxer** que ens apareix a la finestra. A través d'IRC no podem fer l'enviament a la sala de xat, només a usuaris concrets obrint les respectives finestres de diàleg. Quan el nostre interlocutor ens vol enviar un fitxer el Gaim obre una finestra de confirmació. En cas que el receptor accepti l'enviament, s'iniciarà la transmissió. Aquesta és una mesura que impedeix que algú ens enviï fitxers contra la nostra voluntat.

Val a dir, però, que per a determinades xarxes i en determinades circumstàncies la transmissió de fitxers pot estar desactivada, per exemple si un dels dos usuaris es troba en una intranet configurada de forma restrictiva.

Registre de converses

Com més freqüent i seriós sigui l'ús que fem de la missatgeria instantània i els canals de xat, més útil i recomanable és guardar els registres de les converses. Hi ha empreses que tenen els seus treballadors repartits i que utilitzen la missatgeria per qüestions de treball.



Hi ha organitzacions descentralitzades que es reuneixen periòdicament en sales de xat. Hi ha empreses i projectes que tenen oberts canals de xat per a atenció de clients i usuaris. En fi, existeixen múltiples usos seriosos de xats i missatgeria instantània on s'utilitza informació que ens pot resultar tan útil de guardar com els correus o arxius.

Per defecte el Gaim no registra les converses. Per a activar aquesta opció hem d'obrir el diàleg de **Preferències (Ctrl+P)**, clicar **Registre** i seleccionar les dades que desitgem registrar. Per a consultar el registre de converses d'un usuari hem de clicar **Amics** al menú de la finestra **Llista d'amics** i seleccionar **Veure registre de l'usuari**. Podem consultar el registre per les dates de conversa o utilitzar directament el cercador per paraules que incorpora la finestra del registre.



Figura 9

Fent una cerca el Gaim ens mostra tots els registres on figura el terme cercat, ressaltant-lo al text.

Si fem un ús seriós del Gaim és recomanable registrar les converses. El text ocupa poca memòria al nostre disc dur i és probable que algun dia necessitem recordar una dada mencionada en alguna de les nostres converses. Mentre que la nostra llista de contactes es desa al servidor de la corresponent xarxa, els registres de les nostres converses es desen només localment a l'ordinador. És a dir, si un dia mantenim una conversa via Jabber amb un company del treball des d'un cibercafé, aquesta conversa no la tindrem disponible en els registres del Gaim a casa o a l'oficina.

Això sí, podem desar una conversa com a fitxer de text simple que després podem gravar en un disc o enviar-nos per correu.